

Sygn. akt II CSK 642/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa L. B.
przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa w W.
o wydanie lub zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 marca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sąd Apelacyjny w (...) z dnia 19 marca 2019 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność oraz na występowanie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego przesądzenia, czy w sprawie reprivatyzacyjnej Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ma legitymację bierną w sytuacji, w której nieruchomość objęta roszczeniami znajduje się w jego władaniu.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c., oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, niepubl., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, niepubl.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie art. 40 § 1 k.c.,

którego naruszenie w jego ocenie ma skutkować oczywistą zasadnością skargi, było – w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Przepis art. 40 § 1 zdanie drugie k.c. przesądza, że państwowa osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania Skarbu Państwa. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest odrębną od Skarbu Państwa państwową osobą prawną (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia, jedn. tekst: Dz. U. z 2020 r., poz. 481), w związku z czym nie ponosi odpowiedzialności za roszczenie odszkodowawcze z tytułu szkody wynikłej z decyzji administracyjnej, które nieważność stwierdzono we właściwym trybie (art. 156 § 1 k.p.a.), choćby decyzja ta odnosiła się do nieruchomości znajdującej się we władaniu Ośrodka. Roszczenie takie mogłoby być ewentualnie kierowane przeciw Skarbowi Państwa. Wyjaśnienia przy tym wymaga to, że w sytuacji, w której najpierw doszło do przejęcia na własność nieruchomości przez Skarb Państwa na podstawie decyzji administracyjnej i nieruchomość ta została następnie objęta we władanie przez dawną Agencję Nieruchomości Rolnych i przez nią sprzedana osobie trzeciej, a w dalszej kolejności doszło także do stwierdzenia nieważności owej decyzji, to źródłem szkody dawnego właściciela nieruchomości jest ta decyzja, a nie zdarzenie w postaci sprzedaży nieruchomości (por. *mutatis mutandis* uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2018 r., III CZP 46/17, OSNC 2018, nr 7-8, poz. 65, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2019 r., I CSK 238/18, niepubl.).

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Przedstawione przez skarżącego twierdzenia nie pozwalają na stwierdzenie, że w sprawie spełniona została przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. Poza ogólnym oraz bliżej niesprecyzowanym postawieniem określonego pytania skarżący nie przedstawił argumentacji prawnej, która mogłaby wskazywać na problematyczność postawionego pytania i możliwość udzielenia na nie różnych odpowiedzi.

Trzeba ponadto wskazać, że skarżący z jednej strony wskazuje na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko to jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż, jeżeli dany przepis budzi wątpliwości i jest źródłem zagadnienia prawnego, to nie można twierdzić, że jego naruszenie jest oczywiste. Albo zastosowanie przepisu jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni jest skomplikowany, co powoduje poważne wątpliwości, wobec czego naruszenie prawa przez sąd nie może być oczywiste.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

